

Magyar Szállodás és Vendéglős

A
BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK
ÉS VENDÉGLŐSÖK
IPARTESTÜLETÉNEK
HIVATALOS
LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTO, NEMETH ALADAR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTIK:

BALLAI KÁROLY FŐSZERKESZTŐ, TÁBORI KORNÉL SZERKESZTŐ

SZERKESZTŐSÉG (REDAKCIÓ) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LONYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

Bejelentési kötelezettségek a zsidótörvénnyel kapcsolatban.

EZEN LAPSZÁMUNK ELSŐ CIKKÉBEN kimerítően ismertetjük a zsidótörvény általános alapelveit s jelezzük a törvény végrehajtási utasításában megkövetelt bejelentési kötelezettségeket.

Külön föl hívjuk zsidó és nem zsidó t. taglárjainkat, hogy az ismertetést behatóan tanulmányozzák át. Lapunk következő számaiban rendszeresen és részletesen ismertetni és „A mi naptárunk”-ban nyilvántartani fogjuk: mit, mikor, hová tartoznak jelenteni.

A bejelentések első határnapja október 15-ike; a bejelentésre szolgáló nyomtatványokat a kerületi előljáráóságok fogják árusítani.

Tehát mindenki, akár zsidónak tekintendő, akár nem, kísérvé állandóan figyelemmel ezirányú közléseinket s ezekhez szorosan tartásuk magukat és tegyenek pontosan eleget a különben is büntetéssel szankcionált kötelezettségeknek.

Mindnyájunknak derekasan közre kell működnünk abban, hogy a gazdasági életünket mélyen érintő törvény minél simábban és minél kevesebb kárral lépjen életbe!

Budapest, 1939. augusztus 26.

BALLAI KÁROLY
vezető jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

... kávé és természetesen teát
is Meinltől!

Darjeeling Orange Pecco P 20.—
Ceylon Orange Pecca .. P 17.80
India Orange Pecco P 16.20
Virágos India Pecco P 14.40

POPPER BORPINCÉSZET R. T. BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM

ALAPÍTOTT: 1869. ÉVBEN.

TELEFON: *148-462.

AZ 1922. ÉVI SZŐLŐ- ES BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTASON ARANYEREMMEL KITÜNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1939 Szept. 5 Kedd	A forgalmiadóátalány befizetésének határnapja.	20 Szerda	Déliután 4 órakor az előljáróság rendes havi ülése az ipartestület tanácstermében. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Vadóczi Ferencnél (VI, Andrássy út 36).
6 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Kugler Ferencnél (X, Kerepesi út 39).	27 Szerda	Jóbarátok Társaságának csoportos kirándulása a péceli Otthonba.
13 Szerda	Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Kiss Ernőnél (XI, Szent Gellért tér 3, Prófeta söröző).		

Dreher Baksör

ANGOL GIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDEGLÓSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Magyar Szállodás és Vendéglős

A II. zsidótörvény végrehajtása.

A ZSIDÓK KÖZÉLETI ÉS GAZDASÁGI TERFOGLALÁSÁNAK szabályozásáról szóló 1939. évi IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 7.720/1939. M. E. sz. rendelet az iparyakorlással kapcsolatban rendkívül fontos intézkedéseket tartalmaz. Ezen rendelkezéseket kivonatossan az alábbiakban közöljük és nyomatékosan felhívjuk rá t. Kartársaink figyelmét.

A végrehajtási utasítás előírja, hogy minden olyan iparos, akinek iparjogosítványa vagy iparengedélye van — kivéve, ha az iparjogosult kereskedelmi társaság, egyesület, vagy más jogi személy — az elsőfokú iparhatósághoz 1939. évi október 15. napjáig bejelentést tartozik tenni arról, hogy a törvény értelmében zsidónak, vagy nem zsidónak tekinthető-e.

Ha az iparigazolvány vagy iparengedély alapján kereskedelmi társaság, egyesület, vagy más jogi személy üz ipart, úgy a bejelentést a részvénytársaságnál és szövetkezetnél a vezetőnek, az igazgatóságnak és a felügyelő bizottság tagjainak; közkereseti társaságnál a tagoknak; betéti társaságnál a belfagoknak; korlátolt felelősségű társaságnál a tagoknak, az ügyvezetőnek és a felügyelő bizottság tagjainak, illetőleg az utóbbiak helyett a felügyelő bizottság helyett választott hites könyvvizsgálónak; egyesületeknél vagy egyéb jogi személyeknek a vezetőknek kell megtenniük. Ha a közkereseti, illetve betéti társaságnak zsidó tagja is van, be kell jelenteni a közkereseti, illetve a betéti társaság összes tagjai betétének értékét is.

Az olyan személynek, aki az iparos halála után az általa gyakorolt ipart az 1922. évi XII. tc. 7., illetőleg 8. §-ának rendelkezései alapján (özvegyi jogon, örökbe fogadott kiskorú gyermekek vagy unokák jogán) folytatja, az előírt bejelentést arra a személyre, illetőleg azokra a személyekre vonatkozóan kell megtenni, akiknek jogán az ipart gyakorolja.

Annak igazolására, hogy valaki, ha az 1939. évi IV. tc. alkalmazása szempontjából nem tekinthető zsidónak, rendszerint elegendő, ha kimutatja, hogy az 1895. évi október hó 1. napja előtt keresztény hitfelekezett tagjaként született, vagy ha 1895. évi október hó 1. napja után született, mind ő maga, mind szülei keresztény hitfelekezet tagjaként születtek,

együttal pedig mindkét esetben a büntetőjogi jogkövetkezmények terhével írásban kijelenti, hogy őt a törvény 1. §-a értelmében nem lehet zsidónak tekinteni. Rendszerint semmiféle igazolás nem kívánható attól, aki bejelenti, hogy az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a törvény értelmében zsidónak kell tekinteni.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványokat Budapestben a kerületi előjáróságnál lehet kapni. A bejelentési lapok ára darabonként 10 fillér.

A bejelentések alapján az elsőfokú iparhatóság (Bpsten a polgármester) megállapítja, hogy mennyi a zsidóknak kiadott érvényes iparigazolványok és iparengedélyek száma, illetőleg az iparigazolvánnyal, vagy iparengedéllyel bíró zsidók száma a községben fennálló összes érvényes iparigazolványok és iparengedélyek együttes számának, illetőleg a községben iparengedéllyel, vagy iparigazolvánnyal bíró személyek együttes számának hány százalékát teszi.

A törvényben meghatározott kivételek alá eső személyeket a nem zsidókkal együtt kell számításba venni. Ha az ipart az 1922. évi XII. tc. 7., illetőleg 8. §-ának rendelkezései alapján több személy jogán gyakorolják, a megállapítás szempontjából a közkereseti társaságokra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az iparüzökre vonatkozó megállapítást az I. fokú iparhatóság az 1939. évi november hó 15. napjától december hó 1. napjáig hivatalos hirdetőtáblán ki-függeszti. A megállapítás ellen 1940. évi január hó 1. napjáig felszólamlással lehet élni a II. fokú iparhatósághoz. A felszólamlásokat az I. fokú iparhatóságnál kell benyújtani. Az I. fokú iparhatóság megállapítását és a felszólamlásokat felülvizsgálás végett a II. fokú iparhatósághoz terjeszti fel. A jóváhagyás után a megállapítást községenként a névsor és az arányszám közléseivel megfelelő módon közzé kell tenni.

Amíg a községben a zsidóknak kiadott iparigazolványok és iparengedélyek együttes száma, illetőleg az iparigazolvánnyal, vagy iparengedéllyel bíró zsidók száma a községben fennálló összes iparigazolványok és iparengedélyek számának, illetőleg a községben iparengedéllyel, vagy iparigazolvánnyal bíró egyének számának 8 százaléka alá nem csökken, zsidó részére iparigazolványt, vagy iparengedélyt kiadni nem lehet.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 1-142-82.

Ez a rendelkezés nem zárja ki azt, hogy az iparos ugyanabban a községben üzleti telepét áthelyezhesse. Ha azonban a zsidónak tekintendő iparos üzletét — bár ugyanannak az iparhatóságnak hatásköré alá tartozik — más községbe helyezi át, iparát csak abban az esetben folytathatja, ha az illető községben részére iparjogosítvány az előbbiektől értelmében kiadható volna. Iparigazolványa alapján zsidó ugyanabban a községben addigi üzletének fenntartásával új üzletet csak abban az esetben nyithat és erre vonatkozó bejelentését az iparhatóság csak akkor veheti figyelembe, ha zsidó az illető községben iparigazolványt kaphatott volna.

Az iparigazolványok elnyerése iránti kérelmeket az illetékes I. fokú iparhatóságnál kell előterjeszteni. Az I. fokú iparhatóság a kérelmeket a 7.111/1939. K. M. rendelet értelmében annak visszavonásáig az illetékes miniszterhez terjeszti fel elbírálás céljából.

Használható iparjogosítványokra és italmérségi engedélyre vonatkozó rendelkezések.

Allami egyedárusítás alá eső cikkek árusítására engedélyt, valamint hatósági engedélytől függő használható olyan egyéb jogosítvány, amelynek engedélyezése, vagy engedélyezésének megtagadása a hatóság szabad mérlegelésétől függ, zsidónak nem lehet adni.

A jelen törvény hatálybalépése előtt zsidónak kiadott ilyen engedélyek a törvény hatálybalépésétől számított 5 év alatt, dohányáruval engedélyt, saját termelésű borknak kismértékben eladására jogosító engedélyt, továbbá megyei városban, úgyszintén nagy- és kisközségben italmérségi és italeladási engedélyt, a törvény hatálybalépésétől számított 2 év alatt meg kell vonni. A végrehajtási utasítás szerint italmérségi és italeladási (italelárusítási) engedélyt — ideértve a saját termelésű borknak kismértékben eladására jogosító engedélyt is — zsidótól 1 évi előzetes értesítés után kell megvonni.

FELLNER BÉLA f. ü. v.

Élső bélvárosi szállodal, vendéglőli és kávéházi személyzetet közvetítő iroda

BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

Ki tekintendő zsidónak?

AZ 1939. ÉVI IV. TC. 1. §-A. A törvény alkalmazása szempontjából zsidónak kell tekinteni azt, aki ő maga, vagy akinek legalább egyik szülője, vagy akinek nagyszülei közül legalább kettő a jelen törvény hatálybalépésekor az izraelita hitfelekezet tagja, vagy a jelen törvény hatálybalépése előtt az izraelita hitfelekezet tagja volt, úgyszintén a felsoroltaknak a jelen törvény hatálybalépése után született ivadékaik.

Az előző bekezdésben meghatározott személyek közül

nem lehet zsidónak tekinteni azt,

aki az 1939. évi január hó 1. napja előtt kötött házasságból származik, ha szülői közül csak az egyik és nagyszülei közül is legfeljebb kettő volt az izraelita hitfelekezet tagja és ha

1. mindkét szülője már a házasságkötéskor valamely keresztény hitfelekezet tagja volt és azontúl is keresztény hitfelekezet tagja maradt, vagy

2. szüleinek házasságuk megkötése előtt a törvényben meghatározott módon kötött megegyezése értelmében a keresztény szülő vallását követi és a házasság megkötésekor izraelita vallású szülő az 1939. évi január hó 1. napja előtt valamely keresztény hitfelekezetre tért át és azontúl is keresztény hitfelekezet tagja maradt, vagy

3. születésétől kezdve keresztény hitfelekezet tagja volt, vagy élete hetedik évének betöltése előtt keresztény hitfelekezet tagjává lett, izraelita vallású szülője az 1939. évi január hó 1. napját megelőzően vált valamely keresztény hitfelekezet tagjává és mind ő maga, mind a szülője ezentúl is keresztény hitfelekezet tagja maradt.

Az előző bekezdésben meghatározott személyek közül továbbá nem lehet zsidónak tekinteni azt sem, aki

a) az 1919. évi augusztus hó 1. napja előtt lett keresztény hitfelekezet tagjává és azontúl is keresztény hitfelekezet tagja maradt, ha zsidó szülei, illetőleg zsidó szülője — amennyiben pedig szülői az 1848. évi december hó 31. napja után születtek, ezek zsidó felmenői — az 1849. évi január hó 1. napja előtt Magyarország területén születtek;

b) a jelen törvény értelmében zsidónak nem tekintendő személye az 1939. évi január hó 1. napja előtt kötött házasságot, ha ebből a házasságból született vagy születendő gyermekei közül egyiket sem kell a jelen törvény értelmében zsidónak tekinteni;

c) a jelen §. értelmében zsidónak nem tekintendő szülők ivadéka;

d) legkésőbb az 1939. évi január hó 1. napja óta valamely keresztény hitfelekezet kötelekébe tartozó és egyébként az a) pontban meghatározott személyi

ZEIDL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SONKA, SZALÁMI ÉS KOLBÁSZÁRUKÖLÖNLEGESSÉGEK GYÁRA

BUDAPEST, VIII, ROMANELLI UCCA 14

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

Kőbányai Polgári Sertőzde gyártmánya

feltételeknek megfelelő szülőknek olyan ivadéka, aki születésétől kezdve keresztény hitfelekezett tagja.

A második és a harmadik bekezdés rendelkezései nem terjednek ki arra, aki a jelen törvény hatálybalépése után a jelen §. értelmében zsidónak tekintendő személlyel köt házasságot.

A jelen §. rendelkezéseit a házasságon kívüli született gyermekekre is megfelelően alkalmazni kell.

A harmadik bekezdés a), valamint d) pontjában meghatározott személyekre és ivadékaikra a törvény 5. §. első bekezdésében, a 6., a 7., a 10., a 15., a 16. §-okban és a 19. §. második bekezdésében megállapított korlátozó rendelkezéseket alkalmazni kell.

2. §. Amennyiben a jelen törvény másképp nem rendelkezik, olyan törvényeket nem lehet alkalmazni:

1. olyan tűzharcosra (1938:IV. tc. 1. §.), vagy az 1914—18. évi háborúban hadifogságot szenvedettre, aki a sebesülési érem viselésére jogosult és az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legalább egy ízben kitüntetésben részesült, vagy olyan hadirokkantokra, aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legalább egy ízben kitüntetésben részesült;

2. arra, akit az 1914—18. évi háborúban ezüst vagy arany vitézségi éremmel tüntettek ki, vagy aki az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért más kitüntetésben legalább két ízben részesült, valamint arra, akinek atyját az 1914—18. évi háborúban arany vagy legalább két ízben nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki;

3. arra, akit az 1914—18. évi háborúban a kardokkal ékesített III. osztályú Vaskorona-renddel tüntettek ki, vagy aki ennél magasabb és ugyancsak a kardokkal ékesített kitüntetésben részesült, valamint ennek gyermekeire;

4. arra, aki a törvény hatálybalépésekor legalább 50 százalékos hadirokkant, továbbá annak felesége és gyermekeire, aki a törvény hatálybalépésekor 75 vagy 100 százalékos hadirokkant;

5. arra, aki az 1914—18. évi háborúban hősi halált halt személy özvegye, vagy gyermeke;

6. arra, aki az 1918. és 1919. évi forradalmak idején az ezek ellen irányuló nemzeti mozgalmakban résztvevő, ha ezzel életét kockáztatta, vagy emiatt szabadságvesztést szenvedett, valamint ennek feleségére és gyermekeire, úgyszintén annak özvegyére és gyermekeire, aki ilyen tevékenység miatt életét vesztette;

7. a belső titkos tanácsosokra, a m. kir. titkos tanácsosokra, továbbá arra, aki a jelen törvény hatálybalépésekor valamelyik tudományegyetemet, vagy a József nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetemen tényleges, vagy nyugdíjas nyilvános rendes tanára;

8. arra, aki keresztény hitfelekezetnek tényleges vagy nyugdíjas lelkipásztorja;

9. arra, aki a nemzetközi olimpiai bizottság által rendezett olimpiai versenyen bajnokságot szerzett.

Azonban az itt (2. §.) megállapított mentesség a mentesített személy ivadékaire nem terjed ki.

Az első bekezdés 1—5. pontjának rendelkezéseit az 1914—18. évi háború befejezése után az országról vívott harcokban résztvevőkre is megfelelően alkalmazni kell.

Szüreti bál mint propaganda.

MINT RÉGI BÁLELNÖK, életemben először voltam Anna-bálon Almádiban. Nagyon szép és jó sikerű volt. Néziem, néziem a jókedvűen mulató öregeket és a fürgön sürgő-forgó táncoló fiatalokat és akkor ültől az eszembe az a gondolat, hogy miért nem tartanak Budapesten is Anna-bált, hiszen a mi gyönyörű fővárosunk a legnagyobb fürdőváros országunkban, tehát illenek Anna-bált tartani. Megfelelő nyári helyiségben sincs hiánya, a Gellért-szálló terraszán, vagy a Margitsziget Kúrszalónjában nagyon szépen meg lehetne rendezni. És megis, miért nem tartanak? Keresetem az okát, hogy mi lehet ez? Ügyefogyottságunk-e vagy élehetlenségünk, úgy véltém egyik sem: hanem a bál közönség hiánya. Ilyenkor, nyáron, nincs bálozó közönség Budapesten, mert jórészt elmentek nyaralni. De vajon áll-e ez a szüreti bálokra vonatkozóan is? Hát bizony nem áll! Mert a szüreti bálokat mindig, a régmúltban is, olyan időben rendezték, amikor már vége volt a nyaralásnak és az emberek már ki-pihentek tértek otthonukba, vagyis ősszel, szüret után. Ekkor kellene, gondoltam, újra életre hívni a szüreti bált, hiszen példát találunk azokban a leírásokban, amelyeket hírneves költőink: Jókai és Vas Gereben ránk hagytak. Nem kellene más, csak egy kissé hozzáformálni a mai kor szelleméhez megfelelően a bált. Két szempontból lenne ez fontos: idegenforgalmi és szülőgazdasági propaganda céljából.

Egy jól megrendezett szüreti bál többet érne száz borünnepélynél vagy borhajónál. Mert mi a cél? Nem az, hogy azokat mozgassuk meg, akik már amúgy is hívei a borfogyasztásnak, hanem ellenkezően, azokat, akik még nem hívei. Ezt pedig csak a jóízűség megfelelően lehet megcselekedni, mert hallomásból és tapasztalásból tudom, hogy pityókás, virágos állapokban levő társaságban, borgőzös levegővel telített helyiségben, kényesebb természetű egyének nem szeretnek tartózkodni, az undorító hatással van rájuk, tehát inkább elriasztóan hat, mint vonzóan.

A madarakat mézes léppel szokták fogni, az emberekkel a bort megkedveltetni a lépnék egy másik fajtájával kell: szőlővel meg musttal. Talán furcsán hangzik, de ez így van. Az ember is olyan kíváncsi teremtesse az Istennek, mint a füllemüle. Fel kell csigánzi az érdeklődését és már lépze meg. Ha rá szoktatjuk az embereket a szőlő és must fogyasztására, előbb-utóbb kíváncsi lesz, hogy mi lesz belőle, ha a must kiejert a hordóban. Tejje-e vagy savó?!

Ha elhatározzák egy szüreti bál megtartását, előbb egy elit-bált kell rendezni, mert a bor fogyasztásától jelenleg leginkább a műveltebb társadalmi

Legpazarabb, legdívatosabb budapesti étterem

azonnalra kiadó

Nagyon alkalmas bárnak, előkelő kluboknak, de előadó- és ülésteremnek is. — Levélbeni ajánlatokat az ipartestület irodája továbbít.

MÁRVÁNYLAPOK

GÓTS EDE, Budapest, V, Légrády Károly u. 14. Tel.: 299-202

Jegyezzük a tagtársaink érdekeit szolgáló „Promontória” borszövetkezet részlegéit!

osztály tartózkodik, többféle okból, pl. a férfiak a sportolás miatt, a hölgyek az „áramvonal” miatt, pedig egy-két pohár bor elfogyasztása még a tudósok véleménye szerint sem ártalmas, nem lankasztja el a férfi erőt és nem teszi gömbölyűvé a hölgyeket, sőt a somliai bornak — a közhírt szerint — az a kiváló tulajdonsága van, hogy lehetetlenné teszi az egykét. Hivatalság kellene elrendelni a somliai bor fogyasztását.

Természetesen az úgynevezett „népről” sem szabad megfeledkezni. Azok a szüreti mulatságok, amelyeket itt Budapesten rendeznek, csak torzításai a régi, híres szüreti mulatságoknak. Minden év őszén nagy szüreti felvonulást kellene rendezni a városon keresztül a Mezőgazdasági Múzeumig. A menetben valamennyi borvidék népe népviseletükben vennék részt, magukkal hozván gyümölcsterményeiket, amelyeket a Mezőgazdasági Múzeumban rendezett gyümölcskiállítás megnyitására felajánlanának a kormányzó párnak. Végeztél a nagy lparcsarnok előtt, vagy ha rossz az idő, bent az épületben megtartandó a szüreti bált szülő- és gyümölcsárussítással és must-préseléssel. Budapest közönségének igen nagy része még sohasem látott szüretet, tehát azt sem tudja, miként készül a must, a bor.

Es ha már a borpropagandánál tartunk, mint idegenforgalmi érdekességet ajánlanám: a főváros, vagy a közmunka tanács állíttassa fel a budai várban Mátyás király néhai boroskútjának mását — amelyből bor csörgedezett — és abból poharanként mérnék ki vendéglőseink az ország borkülönlegességeit. Egy jó-képzű, tüzől pattant magyar leány vagy menyecske végezhetné a kiszolgálást.

Ez igen jó borpropaganda volna, mert tudtommal ilyenféle nincs az egész világon!

Malosik Ferenc.

WINTER TESTVÉREK, bornyagkereskedő

Városi iroda és eladás: VII, AKÁCSA U. 45. TEL.: 136-132.

Aláni kiváló minőségű u r a d a l m i fajborokat, csemege- és úrmőborokat, minden mennyiségben a legolcsóbb napi árakon. — Tegyen próbarendelést.

Abrosz és vászonárú

GYÁRI LERAKATA

BLAU JENŐ

BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazómat úgy helyben, mint vidékre vételekényszer nélkül elküldöm.

FRANÇOIS
PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

Külföldi író a magyar vendéglőkről és specialitásokról.

JAMES EASTWOOD, KIVÁLÓ ANGOL ÍRÓ Londonból egy magyar kartársával együtt európai útra indult és autóján bejárta a kontinens jelentős részét, hogy cikksorozatot számoljon be tapasztalatairól. Budapestről a többi között ezt írta:

— Amit eddig láttam, az Budapestet mutatja a legérdekesebb és legtanulságosabb városnak. Mindenekelőtt a vendéglői és korcsmái teljeszenek. Ne gondoljanak valami hamburgi Hafenkneipére, vagy marseillei bistro-ra, amikor a magyar főváros különleges étkezőhelyei kerülnek szóba. Ahol csak jártam, mindenütt tiszta fehér asztalterítő és szalvéta, jóízű és olcsó ételsor, kellemes zamatú borok meglepő változatossága, a mi kesernyés árpaléknál sokkal különb magyar sör, szellős kerli helyiség, derűs hangulat, nótás cigány, aki kotta nélkül tud felütni nekem sok dalt, még oprakát is játszani — fogadtot. Nem konvencionál viszont az, hogy a kávéházak egy részében gyöngye és egészen más ízű a tea, mint amit Angliában megszoktam. Ezúttal nem akartunk nagyszállóban lakni és így jutottunk egy átlagos polgári helyre, a Palace-penzióba, ahol igazán rendes és mérsékelt árú volt minden. Még külön lift is volt, de viszont nem tetszett, hogy más helyeken pénzt kértek a felvonón s ennél is furcsább előttnünk, hogy a házban, ahol megfizettem a lakásért, kapupénzt kívántak azért, hogy a saját lakásomba beme-hessek. Szegény jámbor, állandó pesti lakosok is ott álldogálnak este tíz óra után és csóngetés után várják a háztulgyelőt, aki rendszerint hiányos öltözetű mogorva férfi, vagy kőcsoshajú, kialvatlan és nem kevésbé rosszkedvű idős lady. Remek volt a margit-szigeti szabad színpad, de ott hagytam másnap két mozit is, mert ízféletlen technikájú, kezdetleges, sőt ostoba reklámképeket mutogattak és csodáltam, és a pesti közönség türelmét. Utána Gundel éttermébe autóztunk, ahol csupa magyar specialitást élveztünk és itt hallottam, hogy némelyek meg akarják szüntetni a főpincér-rendszert, ami nagyon árthat a magyaridegenforgalomnak; hiszen épp ez a rendszer biztosítja az elég gyors és gondos egyéni kiszolgálást. Annnyira, hogy külön cikket is akarok írni erről a helyes vendéglői eljárásról, amely sokkal fontosabb a külföldiek szempontjából, mint amilyenek egyesek hiszik. Általában úgy tapasztaltam, hogy az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal — legalább Angliában — nagyon jól, határozottan ízelés földerek és egyéb modern eszközök útján propagálja Magyarországot s két kiadványát eltettem a könyvtáram részére is. A fűrdők pedig különösen megérdemlik a propagandát, amely nem túloz, amikor a magyar gyógyforrások nagy értékét kiemeli. Nem tetszett viszont, hogy az egyik gyógyfürdőben a zenedőn túl is óráig kiáltottak a hazatérők és aludni sem hagyták a szívbetegeket, sőt már kora hajnalban újfajta láрма kezdődött a szállólati szatócsboltokban s még

NAGY IGNÁC pincésfelszerelés
cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: horszivaltyúk, szürgepek palackok, narafaduszók, cikkek stb. T. 1-415-15.

a világszerte respektált ebéd utáni szieszát is állandó óbégatással zavarták a balatonfüredi Stefánia-szálló körül. Csodaszép a Balaton, amelyről szintén külön írok, de nem tetszett az, hogy a trieszti gyorsvonat a legnagyobb balatonai állomáson nem áll meg. Kicsiny a tihanyi népművészeti ház, de annál értékebb az a holmi, amit benne láttunk; viszont megdöbbentő a községi házak rendszertelen szegényessége. Valóságok lebilincselő élmény volt a kalocsai paraszt művésznők kézimunkája és a helyi csipkeház költemény-finomságainak tára. Annál kevésbé tetszett az út hazafelé, kivált Budapest közelében az össze-vissza közlekedés, a kerékpárosok nonchalance-a, a sötétben világítás nélkül döcögő és semmiféle előírás be nem tartó szekerek sora. Mindez a kifogás volta-keppen apróságokra vonatkozik s ilyen még sok van, de maga a magyar élet idegenforgalmi nézőpontból roppantul vonzó és őszintén ajánlíható az odautazás.

T. K.

Mi újság a borpiacon ?

PÉNZÜGYMINISZTERI RENDELET JELENT MEG a minap, amely szerint keménylából készült hordókat vagy kádakat az év végéig vámentesen lehet Magyarországba szállítani. Ez a rendelet összefüggésben áll a várható nagy borterméssel. A megnagyobbodott országterületen héttől tíz hektoliter termést remélnél, kedvező idő esetén talán még többet is.

A rendeletről kiviláglik, hogy a kormány eiejt akarja venni az árzuhanásnak, szóval a szőlősgazdák megsegítésére törekszik. Ez a rendelkezés azonban aligha elégteli ki a szőlősgazdák, mert azok, mint tapasztalatból tudjuk, inkább rögtönös vevőkre várnak, akik az elhelyezésre váró mustot vagy bort már szüretkor átveszik. Természetesen enyhítést jelentenek a borpicék részére történő intervenciók vásárlások is, de szerintem ez sem tudja a helyzetet annyira enyhíteni, mint kellene. Ennek egyrészt technikai, másrészt pénzügyi okai vannak.

Mit kellene hát tenni?

Más megoldást keresni.

Ilyen akar lenni az az indítvány, amelyet a szőlősgazdák legutóbb megtartott értekezleten indítványoztak: tegyék kötelezővé a vendéglőkben a borfogyasztást oly módon, hogy két vagy három deciliter bor ára benne legyen a felszolgáláson menüben. Nálam a borosmenü már majd két éve állandóan az étlapon szerepel, de ezideig elenyésző csekély számban éltek vele. Helyiatlál érvekkel bizonyítottuk, hogy a vendéglőkben azt erőszakolni, hogy ki mit igyon, nem lehet. Az újonnan bevezetett százalékos rendszer is ellene van ennek az elgondolásnak, mert a felszolgáló személyzet a vendégnek azóta, amióta az étletbe lépett, mindig a drágább bort ajánlja, ami érhető, mert azért több százalékot kap.

Sokkal jobban járható út lenne a borfogyasztás emelése céljából a következő: A várható nagy termésre a városok és községek határozzák el, hogy védnökséget vállalnak a borvidékek felett és az italmérési illeték elengedik, de egyben az illetéket fizetőket kötelezzék arra, hogy a rájuk kivetett illeték-összeg fejében bármely magyarországi termelőhelyen mustot vagy bort tartozzanak vásárolni, amelynek

BERBEADO GYÖNGYÖSÖN

Hungária Szálló

kävéháza és étterme. — Személyes felvilágosítást nyújt:
HOROVITZ HENRIK, GYÖNGYÖS, PAP MELCHICEK U. 8.

megtörténtét a vásárlás helyén hatóságilag igazoltassák. Ezzel nagy segítségére lennének a termelőknek, de a városokat és községeket sem érné károsítás, mert amit elvesztenének a révén, azt visszaszerelnék a vámon. De ennek a kötelezettségnek még azaz előnye is lenne a termelők szempontjából, hogy az a vendéglős vagy kocsmáros, aki kímégy a helyszínre mustot vagy bort vásárolni és ott a must vagy bor elnyeri tetszését, nemcsak annyit fog vásárolni, mint amennyi az italmérési illetéke, hanem a legtöbb esetben még jóval többet is.

Ez az összeg, amit így a termelőknek juttatnának, körülbelül nyolcmillió pengőt tenne ki, de az előbb említett okból folyóan ez még erősen hatványozódna is.

Az italmérékön is sokat segítene és megnyugtatóan hatna, mert most sehogysom értjük meg, miért kell éppen csak nekünk külön illetéket fizetni, mikor senki más iparos, kereskedő nem fizet azért külön adót, illetéket, mert valamilyen terményt vagy készítményt forgalomba hoz.

Ismérjük az ellenérveket, de a regalé jog már nem egyeztethető össze a mai kor szellemével és mint ilyen eltöröndv volna!

Most, hogy a zsidótörvény végrehajtási utasítása szerint egyes italmérés-i engedélyeket elvonnak, megszűvelendő volna ez azért is, mert több tókes italmérés veszt el jogát, azok pedig, akik az átvételére ki vannak szemelve, jobbadán vékonykényűek, nagyobb bormennyiséget aligha tudnak vásárolni, az italmérés-i törvény pedig tiltja a titkos társulást.

Ezen elgondolásom volna — szerintem — az a járható út, amelynek segítségével a vendéglős és kocsmáros üzemi tókéhez juthatna.

Ha a városok és községek megszűvelik elgondolásomat, azzal dicsekedhetnek, hogy ők sem maradtak el a német városok mögött (pedig Németország nem olyan nagy bortermelő állam, mint Magyarország), amelynek, tudomás szerint, egy-egy borvidék védnökségét szokták elváltatni bő termés esetén. Együttal ezáltal nagyban hozzájárulnának a borváltás enyhítéséhez is. De károsodás sem érné őket az italmérés-i illeték iyletlen való felhasználásával, mert minden italmérés iparkodni fog, hogy minél több bort forgalmazzon, tehát több lesz a fogyasztásiadó bevételei.

A vendéglősök és kocsmárosok tókesítése még azért is fontos, mert lassan-lassan nálunk is megerősítik a belföldi forgalmat (akár a dopolavoro mintájára), tehát a vendéglőket csinosítja, vonzóvá kell tenni, hogy ott a vendég minél otthonosabban és jobban érezze magát. Olaszországban, Svájcban, Németországban a hatóságok sokat követelnek a vendéglőtipartól, de erőteljes anyagi és erkölcsi támogatásban is részesítik, mert felismerték nemzeti értékeiket. Nálunk — sajna — csak terhelik, gúzsbakták, csak segítségére nem jönnek. Ez pedig jóra alig fog vezetni!

A szakmai nevelés kérdése az IHV ülésén.

KOZLÓTKA MÁR, hogy az IHV Marencich Ottó elnöklésével Marienbadban megtartott előjárósági ülésen a szállodásipar több jelentős problémája került megvitatásra, így a szállodák és az utazási irodák közötti kapcsolatok szabályozása, a szállodai kupon-rendszer nemzetközivé tétele, a nemzetközi naplár-reform stb. Különösen behatóan foglalkoztak a bizonyos államokban mutatózó személyzet-hiány és ezzel összefüggésben a szakképzés és a szakmai nevelés kérdésével. Egyhangúlag elfogadták határozati javaslatban szövegezték le, hogy a szakképzett és idegen nyelveket tudó vendéglátóipari személyzet terén most számos országban előálló érezhető hiány oka nem utolsósorban az, hogy a múltban hiányzott az egységes és rendszeres szakképzés. Az elmúlt évtized szakképzésének kritikái vizsgálata azt mutatja, hogy igen sok üzem vezetője egyáltalában nem követte a szállodásipar hivatalos szerveinek ezirányú útmutatásait. Vonatkozik ez elsősorban a tanácsszerveződtől, nevelésre és oktatásra. Ha mindenegeyes — a tanoncélvétel szempontjából számbavehető — üzem már évekként ezelőtt a gyakorlatban is kellő figyelmet szentelt volna ennek a kérdésnek, akkor nem volna annyi a panasz számos ország belföldi munkapiacán. Megállapítható az is, hogy a külföldi személyzetcsereire való hajlandóság sokhelyt hiányzott, vagy csökkent. Ennek következtében a személyzeti csere-mozgalom, amely elé egyes államok törvényes rendszabállyal és a kiscserélendő személyzet számára korlátozása amúgyis gátakat emeltek, a gyakorlatban majdnem mindenütt visszafelődött.

Az egyesület nem győzi hangsúlyozni a vendéglátóipari utánpótlás megfelelő szakképzésének fontosságát és igen ajánlatosnak tartja, hogy az egyes országok szállodás szövetségei sürgős intézkedésekkel gondoskodjanak a személyzet-hiánynak legalább a jövőben való megakadályozásáról. Alkalmassá tesz az egyrészt a női szakterök fokozottabb igénybevétele, másrészt az átképzés és továbbképzés. Nem szabad mellőzni az idősebb szakembereket sem, egyrészt szociális szempontból, másrészt azért, mivel általában igen használható munkaezők.

Tanoncképzés, külföldi országokkal való személyzetcsere, átképzés és női munkaezők felhasználása a legmegfelelőbb eszközök a személyzethiány megszüntetésére. Ha ezeket a rendszabályokat rendszeresen nem alkalmazza a szállodásipar, akkor a helyzet további rosszabbodásától kell tartani.

A párisi vendéglátóipari szakiskola.

A PÁRISI SZÁLLODÁSSZÖVETSÉG által újonnan felállított vendéglátóipari szakiskola a francia ipari szakképzésnek két-ségtől legkorszerűbb és mintaszerűen vezetett intézményei közé tartozik. A modern technika minden vívmányával ellátott hatalmas konyha mellett a tágas, világos raktárhelyiség fekszik és két hűtőterem, amelyek hőmérséklete 2–5 fok között változik. A luxus-üzembe is beállító étteremben naponta 300 vendék számára terítnek elsőrangú porcellán- és kristály-tárgyterekkel. A hűtőtermek egészséges fűtőeszközök és jólés-

sel berendezettek, akárcsak a nagy ablakokkal ellátott impozáns munkaterem.

Az iskola növendékeit a minden év júniusában megtartott tanulmányi verseny győzteseiből válogatják össze. A kötelező életrök 14–17 év. Vannak bennlők és bejáró tanulók. A hároméves tanírási tananyag: 1. általános ismeretek (francia nyelv és irodalom, földrajz, történelem, rajz stb.); 2. kereskedelmi ismeretek (könyvtudás, kereskedelmi számtan, gyors- és gépírás, közgazdaságtan, kereskedelmi jog); 3. nyelvtanítás (angol, német, spanyol); 4. szállodásipari elmélet (szállodai számvitel, szállodai iparjog, anyag és áruismeret, szállodai egészségügy, idegenforgalmi ismeretek); 5. gyakorlati szakképzés (kémiai, fizikai, műszaki ismeretek, szakásművészet, bors- és sörkezelés, szállodai és éttermi szolgálat stb.).

Az ebédet minden nap a növendékek más-más csoportja készíti, illetékes szolgálja fel. A gyakorlati szakképzést évente, különböző kiválézatok szállodai üzemekben folytatott gyakorlat egészíti ki, az iskola-igazgatóság ellenőrzésével. A felsőbb tanfolyamra csak a kielégítő tanulmányi eredményt tanúsító növendékek kerülhetnek. A harmadik év végén van az elméleti és gyakorlati vizsga (első fokozat), amelynek sikeres kiállása után egy évi üzemi gyakorlat következik s csak ezután kapják meg a hallgatók a szállodásipari végzettségről szóló oklevelét (második fokozat). A sikeresen végzett tanulókat az iskola vezetősége és a szakmai intézmények közösen támogatják megfelelő elhelyezkedésükben.

Jó reklám ha a bor olcsó

de a forgalom
csak jó borral
biztosítható

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDEGLŐSŐK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSOK BORPIN-
CÉSZETE ÉS ÁRULLATÓ SZÖVETKEZETE

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8.
TELEFONSZÁM: 269-992.

P I N C É S Z E T É B Ő L .

Kartársaink megítélt látogatását szolgálatkészen várjuk.

A láthatatlan hadsereg.

EBBE A LAPBA olyan könyvekről szoktunk írni, amelyek különlegesen a vendéglősöket és szállodásokat érdekelhetik valamilyen szempontból. „A láthatatlan hadsereg” című könyv a kémek, árulók, merénylők, titokzatos világról szól és a velük kapcsolatos igen nagy katonai, nemzeti érdekekről. Joggal számíthat az egész ország minden hazafias érzésű lakosának a figyelmére. De mégis speciálisan ajánlhatjuk a vendéglátóipar keretében. Mert hiszen a kémek jelentős része magfordul a szállodákban, penziókban, nagy- és kisvendéglőkben. Árthat a leggyorsabb korszakokban is, ahol lgyekszik ismeretséget kötni kisebbb rangú katonai személyekkel is. Megtörtént esetek bizonyítják, hogy ezen az úton már e'eg fontos hadilittkok' sikerült a furlangos gonosztevőkhöz megszerezni, illtas állapotba került, tehát csökkent' ellenlőképességű megtévedt emberektől. Viszont a tapasztaltabb vendéglátóipari munkadók és ügyesebb alkalmazottak már nem egyszer hasznos szolgálásokat tettek a kémelhárításban. Az a vendéglős, szállodás vagy pincér, aki aránylag sok emberrel érintkezik, bizonyos idő múltán kifejlődött megfigyelőképességével esetleg döntő fontosságú ártalmakat is megakadályozhat. Ehhez igen nagy segítségét nyújthat a kém-módszerek ismerete, az a sokféle hiteles útbaigazítás, amelyet éppen „A láthatatlan hadsereg” nyújt. Nem csak rendkívül érdekes olvasmány ez a könyv, hanem állampolgári kötelességek teljesítésére is módot adhat. Ezért különösen nyomatékkal ajánljuk olvasóinknak. A szerző: Botár Árpád régi kiváló székely család tagja; már a világháborúban nagy érdemeket szerzett, volt cs és kir mozgó hírszerzőállomásvezető és széles mellől imponáns kitüntetések díszítették s azóta is fontos közérdekű megfigyeléseket teljesített ritka képességeivel. Botár kapitány úr nívós vidéki lapank a főszerkesztője is; katonai és irodalmi kvalitások pedig elismerten egyesültek a művében. I. F. Coudenhouve írta, hogy a szavak csak falak, mögöttük hegyek kéjében keldik örökkön az értelem. Botár szavai mögött a magyar nemzetvédelem nagy értékeit vehetők észre és ha nem is árul el — felsőbb érdekből — mindent, amit jól tud, épp elég az, amit a közönségnek elmond s érdemes megismerlni. Angol és német könyvekben meg lehetőségen nagy gyűjteményem van; Botár könyve a maga nevében bármelyikkel vetélkedik s ennél nagyobb elismerés talán nem is érheti. A 350 oldalas könyv fejezetei kimerítő gondossággal ismerték a kémek munkáján kívül a veszedelmes szabotázs-szolgálatot, a titkosjelöl (chiffre) rendszereket, a legfontosabb európai országok kirívó eseteit a kémszolgálat keretében és személyszerint is a világháború legfrissebb kéméit.

T. K.

Kapható:

BERKOVITS
papírrugdyr
kávéházi, étteri-
m és cukrászati
kellékek

BUDAPEST,
VII, SIP UCCA 4.
Telefon: 142-531.

DEKA
TOLLFOGVAJÓ KÜLÖNLEGESÉG
ULINA

A Gyógyhelyi Bizottság könyvajándéka Budapestnek.

RITKASZÉPSEGŰ ÚJ ISMERTETEST adott ki Budapest Gyógy- és Uduőnügyi Bizottsága, dr. Karatián Jenő főpolgármester bevezetőjével Budapest fürdőügy, idegenforgalmi és általában kulturális értékeiről. Mindjárt meg kell jegyeznünk, hogy a többnyelvű könyv egyik értékes fejezete a lapunk közönségét leginkább érdeklő témáról, a magyar konyháról szól és jól összefoglalja mindazt, ami az immár világhírű magyar konyha kiválóságát jellemzi, befejezésül pedig a magyar italo- k is bemutatja. Történelmi áttekin- tessel kezdődik a munka, aztán a lótnivalókat, a közgyűjteményeket, képtárakat, könyv- érteket, majd a gyógyfürdőket mutatja be. Külön szól a reuma- kóróról, az ltv- és gyümölcskúráról, a keserűvízekről és a tudományos fürdő kutatásról. Szó veszi Budapest! egyes fürdőt és más egészségügyi intézményeit; szórakozásokról, attrakció- ról, sportlehetőségekről szintén beszámol. Nagyon finomvágású, barnás betűk, tetszetős sárga papíron és artiztikus érzékkel összeválogatott melynyomású képek emelik a könyv értékét. A szerzője: Szviezensznyi Zoltán miniszteri tanácsos, nyugodt lal- kakkal bocsáthatja ezt a többnyelven megjelent könyvet a leg- kényesebb igényű külföldiek elé is.

SPRINGUT HENRIK

UTÓDA OPNER MÁRTON — TOJÁSNAGYKERESKEDŐ

Számos budapesti kávéház, étterem

és vendéglő állandó szállítója.

Budapest, VI, Vasvári Pál ucca 10. sz. Telefon: 121-754

Alapítva: 1836.

Centennárium: 1936.

KOSSUCH JÁNOS

BUDAPEST, IX, VÁMHÁZ KÖRÜT 5. SZ. TELEFON: 387-141.

Üveg-, porcellán- és fűzőáll- edények, mindennemű vendéglő és szállodai adény — Disztyárok, üveg- és porcellánkészletek. Üzleti tálak — Ajkai üvegyárnak budapesti főlérakata. — Védjegy: „Magyar Kristály”.

Az Iparosság vezetői az iparügyi miniszternél.

AZ IPARTESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE küldöttségét kihallgatáson fogadta dr. Vargha József m. kir. iparügyi miniszter úr.

A bemutatkozó és tiszteigő látogatókat Ifj. Tóth Pál, az IPOSz elnöke mutatta be a miniszternek, majd kérte, hogy az igen mostoha sorban snyilódó kézművesiparosságot: vegye pártfogásába és tegye lehetővé, hogy munkájuk jussanak és munkájuk nyomán a nemzetépítő munkában továbbra is érdemes polgároként vegyének részt.

Dr. Vargha József iparügyi miniszter meleg szavakkal mondott köszönetet: az ország legrégibb érdekképviseletének üdvözléséért és a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította az iparosságot. Válaszában kifejtette, hogy a mai gépészfelt korszakban különös nagy súlyt fektet arra, hogy a kézművesiparosság minden lehető támogatást megkapjon. Szeretné — úgy mondotta — a magyar nemzetet olyan gazdagnak látni, hogy a magyar nép individuális igényeinek megfelelően a jövőben is olyan megbecsülésben és szeretetben részesüljön a kézművesiparos munkáját, mint kedvezőbb anyagi lehetőségei idején.

Ifj. Tóth Pál elnök ezután arra kérte a minisztert, hogy a kézművesiparosság tradicionális országos iparos kongresszusát, amelyet ez évben a Felvidék visszacsalódsága fölött érzelt öröm kifejezésrejuttatásaképpen Kassán tart meg, személyes megjelenésével tüntesse ki.

Az iparügyi miniszter örömmel ígérte meg a kongresszuson való részvételt, nemcsak azért, mert az Országos Iparos Kongresszuson való részvételéddig is miniszteri szokás volt, hanem azért, mert ez alkalommal találkoznék szemtől-szembe az ország iparos vezetőivel, másrészt Kassának amúgy is tartozik egy látogatással. A kongresszus időpontját előjegyezve, szívélyesen elbúcsúzott az IPOSz vezetőitől.

Az IPOSz küldöttségének ipartestületünk részéről Malosik Ferenc elnök vett részt, mint az IPOSz-nak is társelnök.

Mestervizsgára előkészítő tanfolyamok.

AZ IPARTESÜLETEK ORSZÁGOS KÖZPONTJA az iparügyi miniszter 23.819/1939 számú rendelete értelmében minden hónap első napjától 10 napos, összesen 10 órásból álló ipari közgazgatási és gazdasági ismereti tanfolyamot rendez. A tanfolyamokon szakelőadók ismertetik az általános és részletes ipari közgazgatási, társadalombiztosítási, adózási kérdéseket, a munkaidőre, munkabérré, fizetéses szabadságra stb. vonatkozó rendelkezéseket. Az előadások minden nap este 1/9 órától 7/10 óráig tartanak az IPOK (Budapest, VII. Erzsébet körút 9—11. I. em. 3. sz. em. alatti) tanteremében. A tanfolyamok részvételi díja 3 pengő. Jelenkezni lehet az Ipartestületek Országos Központja hivatalos helyiségében személyesen vagy

írásban, esetleg minden hónap első napján kezdődő tanfolyamon. Az első ilyen tanfolyam folyó évi szeptember elsején este 1/9 órakor kezdődik.

Tiltott italméresi helyiség.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUM rendeikzésére a

VI, Szív ucca 52. számú ház

italméresi üzletnek tiltott helyé nyilvánított (I. 90.025/1939. XV. f. sz. P. M. és 120.545/1939. V. f. pü. igazgatósági rendelkezétek).

Ere a helyre tehát sem új italméresi engedélyt kérni, sem a meglévő: áthelyezni nem lehet, ilyen kérelmet a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül el fog utasítani.

Vendéglősök Kassán.

AZ ORSZÁGOS SZÖVETSÉG augusztus 24-én tartotta a kassai Nemzeti Színházban ezidei nagygyűlést, melyen az ország minden részéből több száz vendéglátóiparos vett részt.

A kassai pályaudvaron Tarczal Gueztz, az ottani vendéglős kasztályi elnök üdvözölte a vendégeket és kérte, hogy a felszabadult ősi város felái között érezzék magukat olyan jól és otthonosan, mint amilyen hely között szeretettel várják a kártársakat.

A kassai Dómban megtartott istentisztelet és a Rákóczi emlékmű megkoszorúzása után ünnepélyes külsőségek között kezdődött meg a nagygyűlés, melyen a pénzügyminiszterium, földművelésügyi miniszterium kiküldöttéi és egyéb hatóságok is képviselve voltak.

A Hisekegy imája után Moys Imre a kassai vendéglátóiparosok nevében köszöntötte a kongresszus résztvevőit, majd Hoffer Ferenc országos elnök megnyitotta a közgyűlést.

Szőllőssy Ferenc, a Szövetség ügyvezető elnöke összefoglaló, tartalmas előadásban ismertette a vendéglátóipar összes séremeit.

Ezután Moys Imre (Kassa) bizottsági elnök terjesztette elő a visszacsaló Felvidék és Kárpátjai szállodásainak és vendéglősöknek bajait. Rendkívül tárgyilagos és érdekes beszámolóban ismertette húsz évi cseh megszállás alatti időben a vendéglátóipar ottani egészen sajátos helyzetét. Ismertette azt a kormányrendeletet, amely az iparengedélyek kiadásával foglalkozik. Ez év június 30-ával — a rendelet értelmében — a visszacsaló Felvidék területén valamennyi vendéglátóipari engedély érvényét veszítette. A kassai vendéglátóipar tagjai azt hitték, hogy a szerzett jog biztosítja őket iparuk további gyakorlatában és nem sürgötték különösebben engedélyeik újbóli kiadását. A módosított rendelkezések csupán 3 havi túrelmi időt biztosítottak az érdekelteknek, később aztán ebből kifolyólag beíthatatlan sérelmek érték a Felvidék vendéglátó-

AMICA RT.

ALAPÍTÁSI ÉV: 1922

SZESZECET-GYÁR CUKORNAGYKERESKEDŐ

Iroda és gyártelep: XIII, SZEGEDI ÚT 26. TEL.: 29-10-77

iparosait, s helyzetük rendezését most már — bár erre megnyugtató ígérete: kaptak — sürgősen kéri.

A munkaidő és munkabér kérdéséről Csócsics Lajos (De-recen), italmérséi és termelői kimerésék ügyéről Bognár Mihály (Győr) tartott kimerítő előadást: Győrről 70 vendégül — mondta — összesen 784 ezer liter bort mért ki az elmúlt év alatt, ezzel szemben 10 termelői kimerés több mint 667 ezer liter bort adott el. Kérte a kongresszust, járjon el az illetékes hatóságoknál, hogy a határozati javaslat 5 pontja szerint a vendég-látóipar országos jellegű súlyos séreime most már a legsürgő-sebben orvoslást nyerjen:

1. Rendelje el a pénzügyminiszter, hogy a bortermelői ki-mérések kizárólag és igazoltan csak a saját borait mérhes-sék ki a vendéglőkkel teljesen azonos és egyenlő feltételek mellett;

2. tegye kötelezővé a miniszter a bortermelőknél a ter-mésről való pontos igazolást és az eladás után annak elszám-olását;

3. az a termelő, aki egyúttal borkereskedő is, ne kapha-son termelői kimerési engedélyt is;

4. rendelje el a miniszter, hogy vasár- és ünnepnapokon a termelői borkimeréseket egész nap, hétköznap pedig a fűszerüzletekkel egyidőben zárják;

5. végül, hogy a borkereskedők és pincészetvezetők csak 50 literen felül adhassanak el bort és a poharozást enge-délyeket azonnal vonják vissza.

Ezután a borscempészéről Hartmann Ferenc (Kispest), a bortörvényről Sumi Károly (Budapest), a sörkérdésről Hornyák István (Ujpest), a mestervizsga reformjáról Jankó János (Makó), a vendéglátóipari fázisadóról Bognár Mihály (Győr), a korcsma-ipar képesítéshez való kötéséről Tóth Lajos (Ujpest), a borkereskedők kismértékbeni italmérséki Posch Gyula szövetségi titkár, a zeneszerzők jogdíjáról dr. Stéger Béla, a szövetségi ügyezre, a szikvízkartell kérdéséről dr. Szilágyi Béla (Deb-recen) tartottak kimerítő beszámolókat.

A kongresszust a Kassai Schalk ház elterében meg-tartott díszebéd követte, majd a város megtekintése után a kőbányai sörgyárak látták vendégül a kongresszus összes részt-vevőit.

Másnap a szállodás és vendéglős kartársak öimeltek a kassai Bauermebl sörgyár telepére, ahol a gyár megtekintése után az igazgatóság ugyancsak vendégül látta a résztvevőket. Végül kartársaink a közeli Banktőreudre tettek kirándulást és ezzel befejeződött a kongresszus, melynek valamennyi tagja azzal a kellemes érzéssel tért vissza otthonába, hogy felvidéki kartársaink, Kassa város reprezentánsai vendéglátóiparosai Tar-cal Gusztáv szakszövetség elnök és Moys Imre rendezőbizottsági elnökkel az élen olyan kartársi meleg, együttérző lélekkel és szeretettel fogadták az ország minden részéből odasereglett szállodások, vendéglősöket és korcsmárosokat, hogy a részt-vevőket a Kassán töltött három feledhetetlenül szép nap sokáig fog emlékeztetében élni.

Iparsztanumányút Olaszországba.

AZ IPARTESZTÜLETEK ORSZÁGOS KÖZPONTJA a római nem-zetközi kézművesipari kongresszus alkalmából csoportos út-levéllel szeptember hó 20-ától 27-éig tartó olaszországi tanul-mányutat rendez. A tanulmányút résztvevőit megköltik Velence, Firenze és Róma nevezeteseit, irodalmi emlékeit, termé-szeti szépségeit, ipari intézményeit és fakultatív kirándulást lesznek Nápolyba és Pompeibe. A magyar iparosok XII. Pius

**Pálusza sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt**

vendéglőkben

nélkülözhetetlen

pánpánd kihallgatáson jelennek meg és őket Róma kormány-zója, az olasz állam és párt képviselői is ünnepélyesen fogad-ják. Résztvételi díj 168 pengő. Jelentkezni lehet ipartestületünk-nél és az Ipartestületek Országos Központjánál szeptember hó 5-éig.

A német vendéglátóipar emelkedő forgalma.

A NÉMETBIRODALMI VENDEGLÁTÓIPAR gazdasági csoport-jának statisztikai alosztálya a sör-, pálinka- és dohánygyru-fogyasztás, valamint az idegenforgalom adataiból megközelelő-pontosságú becslést készített a szállodás- és vendéglátóipar 1938. évi forgalmáról. A fent említett tényezők az 1937. évhez viszonyítva így alakultak:

1. Sörtfogyasztás: 1937: 42.9 millió hl, 1938: 47.1 millió hl. (Emelkedés 9.7%.)

2. Égetett szeszes italok: 1937: 780.600 hl; 1938: 857.300 hl. (Emelkedés 9.8%.)

3. Dohányárak: 1937: 41.3 milliárd drb cigarettá; 1938: 46.2 milliárd drb. (Emelkedés 11.9%.)

4. Idegenforgalom: 1937: 87.2 millió eltöltött éjjel; 1938: 94.0 millió eltöltött éjjel. (Emelkedés 7.8%.)

A felsorolt arányszámok alapján az átlagos forgalmi eme-ke-dés hozzávetőleg 10%-ra becsülhető. Minthogy pedig a német vendéglátóipar 1937. évi üzleti bevételeinek összege kereken 5.3 milliárd márká volt (Ausztria, a Szudétavidék stb. kivételével), a „régí” birodalom 1938. évi forgalma mintegy 5.85 milliárdra tehető. Ez az eredmény az 1933. évi 3.85 mil-liárdhoz képest 50%-os emelkedést jelent s ha nem is éri el az 1929-es csúcshatárt (6.5 milliárd), a német vendéglátó-ipar helyzetének fokozatos javulásától tanusodik.

Kötelező idegenforgalmi adatszolgáltatás Franciaországban.

NEMRÉG EGY KORMÁNYRENDELET Franciaországban is kö-telvezővé tette az idegenforgalmi vonatkozású statisztikai adat-szolgáltatást és adatszolgáltatást. A rendelet értelmében minden szállodát, fogadót vagy penzióüzem tulajdonosa köteles a nála megszállt összes vendégre külön könyvből nyilvántartást vezetni. A nyilvántartásban föl kell jegyezni a vendég vezetékek-és keresztnévét, születésének helyét és idejét, foglalkozását, állandó lakóhelyét, továbbá érkezésének és távozásának pon-tos időpontját, föl kell tüntetni a bemutatott személyazonossági okmányait, külföldieknél az útlevél keltét, számát és kiállítás helyét. A vendég külön statisztikai lapot is tartozik kitölteni, s a fent említett adatokon kívül az utazás célját (üzleti ügy, munkavállalás, gyógykezelés, szórakozás stb.), a külföldi ven-dégnek pedig nemzetiségét, valamint Franciaországba való érkezésének időpontját is meg kell jelölni.

Az üzlemeltajdonos köteles az érkező és távozó vendé-gekről az ismertetett adatok feltüntetésével naponta kimutatást készíteni és a községi előjárószághoz benyújtani, amely az összegyűjtött adatszolgáltatásokat a központi statisztikai hivatal-hoz továbbítja. A rendelet ellen vétőket pénzbírsággal sújtják.

**BORSZÜRÖK
FRANK ÉS BERGER**

gyártása és javítása, a PRESTO és NOVA szűrőgépek egyedüli gyártói:
Budapest, VIII, Baross ucca 98. Koszoru ucca sarak. Telefon: 139-720.

A vigalmiadóközfiségbe évközben is he lehet lépni!

LIFT Freissler Antal

BUDAPEST, VI., HORN EDE UCCA 4. SZÁM

Alapítva: 1896-ban
és Gépgyár Rt.

12.000 felvonó
működésben

Mindenmelyi személy- és teherfelvonók, személy- és teherparaszterek, felügyelet, karbantartás, javítás

A nemzetközi vásárg-hatása az angol szállodásiparra.

A LONDONI SAVOY-SZÁLLO nemrégiben megtartott 50 éves jubiláris közgyűlésén a vezérigazgató szemléltető példákkal és figyelemreméltó érvekkel jellemezte a nemzetközi vásárgnak az angol idegenforgalomra és szállodásiparra tett káros hatásait.

Különösen kiemelte a világgazdaságban még mindig nagy fennakadást okozó zavarokon kívül a külpolitikai helyzet napról-napra mutató ingadozását és állandó bizonytalanságát. Főként ezek a tényezők eredményezték, hogy nem csupán az európai országok egymásközötti forgalma, hanem kiváltkép a tengerenülről származó vendégforgalom csökkent nagy mértékben. Az Amerikai Egyesült Államokból és Kanadából érkezett elsőosztályú utasok száma 1938-ban az előző évhez képest 30, illetőleg 25%-kal csökkent, pedig az amerikai vendég átlagban háromszor nagyobb jövedelmet jelent az angol szállodáknak, mint egy belöldi, vagy a kontinensről érkező turista. Ugyanezeken az amerikai vendégek átlagos tartózkodási időtartama is 9 napról 8-ra hanyatlott. A kontinentális forgalom egyidejű visszaesése és az énterri, valamint a bankett-üzlet érezhető csökkenése hasonló okokra vezethető vissza.

Ilyen körülmények között érhető, hogy a pénzügyileg kifűnően megalapozott angol szállodásipar mai helyzete sem valami kedvező. Régi igazság, hogy a nemzetközi idegenforgalom és a szállodásipar virágzásának a nyugodt, békés európai légkör elengedhetetlen feltétele.

Uj rendelkezések a német vendéglátóiparban.

A NÉMET BIRODALMI vendéglős és szállodás gazdasági csoport, a gazdaságiügyi miniszterium jóváhagyásával több új rendeletet dolgozott ki, amelyek rövidesen életbe is lépnek.

Az egyik ilyen rendelkezés a magánszobák hérbeadásával kapcsolatos. Egyes szállodai üzemeknél ugyanis szokássá vált, hogy csúcsgorgalmuk idején kapacitásukat messze meghaladó számú vendéget vettek föl és ezeket kibérelt magánfokásokban helyezték el. A jövőben az ilyen cselekményt engedélytűlépésnek minősítik és szigorúan eltiltják. Az olyan üzemek ugyanis, amelyek magánszobák igénybevételéhez folyamodnak, míg ugyanakkor más szállodákban bőven van üres hely, súlyos akadályokat gördítenek a magánszobák-bérbeadásnak — éppen a szállodásipar érdekében szükségessé vált — szabályozása elé.

Egyéb küszöbön álló intézkedések: az étlapok újabb egyszerűsítése, a minden üzemre kötelező árkiűggesztés stb. Vendéglátóipari vonatkozású az a rendűri intézkedés is, amely a gyári kantinokban csupán a sörkímérést engedélyezi, de megtiltja a bor és a pálinka kiszolgálását. Ez a legutóbb kiadott rendelkezés az alkoholfogyasztás „észszerű” mérséklésére törekedik. Az a kantinos, akinek üzemében részeg vendégeket

talál a hatósági ellenőrzés, italmérési engedélyének elvonásával büntethető.

Az olasz gyógy- és fűrdőhelyek idegenforgalma az utolsó három évben.

A LEGUTÓBBI HIVATALOS OLASZ statisztikai kimutatás érdekes számadatokban ismerteti 109 jelentős idegenforgalmi helység (35 alpesi üdűlőhely, 45 tengeri és 29 gyógyfűrdő) bel- és külföldi vendégforgalmát az 1936—38. évek június-szeptember hónapjaiban.

Év	Érkezések		
	Belföldi	Külföldi	Összesen
1936	699.155	258.687	957.842
1937	780.746	400.456	1.181.202
1938	861.867	342.173	1.204.040
Összesen	2.341.768	1.001.316	3.343.084

Év	Elűlűtött éjjelek		
	Belföldi	Külföldi	Összesen
1936	13.541.822	2.121.672	15.663.494
1937	14.649.192	3.144.240	17.793.432
1938	14.948.867	2.587.327	17.536.194
Össz.	43.139.881	7.853.239	50.993.120

A belöldi érkezések száma tehát állandó és fokozatos emelkedés: mutat; a növekedés az előző évhez viszonyítva 1937-ben és 1938-ban egyaránt 81.000, vagyis 11,7%, ill. 10,4%. A külföldi vendégek száma az előző évhez képest 1937-ben 142 000-rel (55%) emelkedett, míg 1938-ban 58 000-rel (14,5%) csökkent. Az összes érkezéseknél az emelkedés 1936 és 1937 között 23%, 1937 és 1938 között azonban csak 2%. Az 1936 és 1938. évek összehasonlításakor viszont a belöldieknek 25%-os, a külföldieknek 32%-os, az összes érkezéseknél 26%-os gyarapodás állapítható meg.

Az elűlűtött éjjelek száma a belöldieknek 1937-ben 1,108.000-rel (8%), a külföldieknek 1,022.000 (csaknem 50%), az összes forgalomban 2,190.000-rel (14%) haladta meg az 1936-os eredményeket, míg 1938-ban a belöldi forgalom 300 000-rel (2%) emelkedett, a külföldi forgalom 550.000-rel (18%) csökkent és az összes forgalom 250.000-rel (8%) apadt. Az 1936. és 1938. év viszonylatában 10%, 22%, illetőleg 12% az emelkedések arányszáma.

Visszont figyelemreműltő az átlagos tartózkodási időtartam fokozatos csökkenése:

LÁSZLÓ SÁNDOR

PAPLAN-, MATRAC- ÉS ÁGYNEMZŐGYÁR
Budapest, VIII., Vas u. 14. — Alapítattott: 1898.

Elismerten a legjobb

FIUMEI kávé, tea

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
Központ: V, Gresham-palota. Telefon: 185-939

FÓ-TI

KOLLIN TESTVÉREK

A Szállodás és Vendégios ipartestület tagjainak szállítójaként ajánljuk fel szolgáltatunkat az üzemekben használatos mindenemű asztalneműekben, ágymint abroszok, szalvéták, kézikendők, törülközőkban stb. textilalkban.

A „FÓ-TI”

végjegyű saját gyártású Indantrén színnyomatú terrasz és kertabroszok nagyban forgatva. Ingyen költségvetéssel bármikor készséggel szolgálunk.

TEXTILÁRU KIKÉSZÍTÉSE ÉS NAGYKERESKEDÉSE
BUDAPEST, V, SZENT ISTVÁN TÉR 5. TEL: 189-292

Év	Tartózkodási időtartam		
	Belföldi	Külföldi	Osszesen
1936	19,4	8,2	16,4
1937	18,8	7,9	15,1
1938	17,3	7,6	14,6

A bel- és külföldi üdülőkörzés az említett 3 évben 51 millió, szóval évente átlag 17 millió napot töltött a 109 gyógy- és üdülőhelyen. Napj 50 líra átlagos kiadást véve alapul, a nyári idény 4 hónapjának idegenforgalmi bevételét illetően 850 millió lírara becsülhető és az összeg világosan mutatja az idegenforgalom nagy jelentőségét egyrészt az olasz vendéglátóipar szempontjából, másrészt pedig látja a fizetési mérlegben, ahol az aktívák 15%-a az idegenforgalomra esik.

Tanulmányok a magyar iparról.

ABBÓL AZ ALKALOMBÓL, hogy a Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusa Budapesten tartotta ülésait, a Magyar Statisztikai Szemle külön vastag ünnepi számot adott ki. Ebben a nagy mezőgazdasági ipar helyzetét és fejlődését: kitűnően ismertelt. A fontosabb iparágak adatainak feldolgozására és megvilágítására a szakirodalom legképzettebb képviselőit kérte föl.

Szállodások és vendéglősök speciális érdekfűződésére tart hat számot a szőlőművelés, bortermelés, a söripar, malátipar, szeszgyártás, pálinkafőzés, gyümölcs- és lészelékzerveipar számos adata, amelyek közül a fontosabbakat mi is közöljük.

Svájc statisztika.

A SVÁJCI STATISZTIKAI HIVATAL hivatalos kimutatása szerint a májusban nyitva levő és 135.000 ágyval rendelkező 6342 vendéglátóipari üzemben 236.000 érkezést és majdnem 900.000 éltöltött éjjelt számláltak össze, 7500 érkezéssel, vagyis 3%-kal többet, illetőleg 43.000 éjszakával, vagyis 4,5%-kal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában.

Míg a belföldi forgalomban — főként a punkósdi ünnepk erősebb mozgalma révén — az érkezések száma mintegy 20.000-rel (13%), az éltöltött éjjelek száma pedig 17.000-rel (3%) gyarapodott, addig a külföldi származó vendéglátásban 12.000 érkezéssel és 60.000 éltöltött éjszakával, tehát 15—15%-kal kisebb volt az eredmény, mint 1938 májusában. Ez a visszaesés a rendkívül kedvezőtlen időjárásból kívül főképpen a nemzetközi helyzet nagyfokú bizonytalanságának tulajdonítható. Különösen az angol és az északamerikai vendégek számában állt elő észrevehető hanyatlás.

A prágai idegenforgalom visszafejlődése.

NEMREG KOZZÉTETT KIMUTATÁS szerint, amely 50 prágai szálloda adatait foglalja magában, az egykori Csehszlovákia fővárosának idegenforgalma az 1938. évi eredményekhez viszonyítva mintegy 30%-kal visszaesett. Több prágai nagyszálló átlag 25%-ban foglalt. A nyugat-európai államokból és a tengeren-

től származó vendéglátóforgalom jóformán teljesen megszűnt; az idegenforgalom csaknem kizárólag a Németbirodalomtól érkező utasokra szorítkozik.

A német kormány a birodalom és a cseh-morva protektorátus közötti utazási forgalmat különféle intézkedésekkel törekvés ellenőrizte. Egy július 10-én életbelépetti rendelet szerint a kölcsönös utazási forgalomban 300 márka összegű német birodalmi törvényes fizetőeszköz külön engedély nélkül szabad a határon átvinni, nagyobb összegekhez azonban a nemzeti bank engedélyre kell. A határszéli forgalomban minden utas naponta és tejenként 50 csehkoronát, vagy 3 márkát vihet magával.

A holland idegenforgalom.

A HOLLAND IDEGENFORGALOM a múlt évi eredményekhez képest némi visszaesést mutat. Különösen tapasztalható volt: ez a csökkenés irányzat júniusban, amikor például a rotterdami szállodákba a hivatalos statisztikai kimutatás szerint 9951 (5101 belföldi és 4850 külföldi) vendég érkezett, 2032 volt, vagyis 17%-kal kevesebb, mint a múlt év azonos időszakában. Scheveningen, a világhírű tengeri fürdőhely idegenforgalma is erősen csökkent: 1938 júniusában 3680 vendég (közte 1960 külföldi) érkezett, míg idén júniusban csak 2662 (mintegy 1400 külföldi), 1939 első felében 45.185 érkezés: számláltak össze a rotterdami szállodákban; ebből 19.723 (43,7%) külföldi volt. 1938 első 6 hónapjában 25.143 belföldi és 22.528 külföldi, összesen 47.671 vendég érkezett; a belföldiek száma tehát 319-cel (1,3%) gyarapodott, a külföldieké ellenben 2805-tel (14,7%) csökkent.

Az 1939. évi nemzetközi idegenforgalmi pályadijak Franciaországban.

A FRANCIA KOZPONTI IDEGENFORGALMI TANÁCS, mint az előző években, idén is kírta a résztint külföldi, részint hazai kör részére szóló idegenforgalmi pályázatokat. 25.000 frank jutalomban részesül az a külföldi utasgíró, aki saját anyanyelvén és hazájának valamelyik folyóiratában a legjobb cikksorozatokat írta Franciaországról idegenforgalmi, vagy balneológiai vonatkozásban. Egy 15.000 frankos pályadíj a francia föld idegenforgalmi értékeit ismertető legjobb önálló, idegennyelvi művet koszorúzza meg. 10.000 frankot a francia utasgírók idegenforgalmi munkásságának jutalmazására lűztek ki. A pályaművek legkésőbb november 1-ig küldendők be az idegenforgalmi tanács titkárságához (Páris, 27 Quai d'Orsay).

Az osztrák idegenforgalom fejlődése.

AZ OSZTRÁK IDEGENFORGALMI STATISZTIKA 1939 áprilisi számadatát szemléltetően tanúsítja az állandó, fokozatos fej-

KREIBICH SZÁLLODAI, ÉTTERMI ÉS KÁVÉHAZI SZEMÉLYZET ELHÉYZET IRODA
BUDAPEST, IV, MOLNÁR U. 12. TEL: 185-466. — ALAPITVA: 1895

VENDÉGLŐSÖK FIGYELMÉBE!

Ajánlok mindennemű ÜVEG-, PORCELLÁN- ÉS ZOMÁNCÉNYEKET legelőnyösebb árakon: CACS EDÉNYBOLT. Állandó edénykölcsönzés. Budapest, VIII, Or ucca 4. Tel.: 33-66-44

iff. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 8. Telefon: 183-439. Üveg és porcellán.

lődést. Noha az elmúlt év azonos időszakában, közelvenüli az „Anschluss” után a németbirodalomból özönlő tömegek szinte ugraszűrű emelkedést idéztek elő az idegenforgalomban, az érkezések száma 1938 áprilisához képest 50%-kal 278.526-ra, az eltöltött éjszakák száma pedig több mint 49%-kal 1,014.000-re növekedett. A forgalmi emelkedésnek ezt az arányát a többi német országrész, a Szüde-tvidék kivételével, meg sem közelíti. Az osztrák városok közül Bécsben az érkezések száma 54.973-ról 69.020-ra, az eltöltött éjszakák száma 208.714-ről 213.155-re emelkedett. Az eltöltött éjszakák száma Innsbruckban 66, Grácban és Klagenfurtban 77, Villachban pedig 244%-kal gyarapodott. A legnagyobb százalékos emelkedés Máriacellben állt elő, ahol az eltöltött éjszakák száma 1938 áprilisához viszonyítva 82.316-ra, vagyis 28-szorosára emelkedett. Kezdező az idegenforgalmi eredmény az osztrák gyógy- és furdóhelyeken is.

A német szállodásipar üzemi statisztikája.

AZ EGYIK TEKINTÉLYES NÉMET gazdaságtudományi szemlé, a „Gazdaság és Statisztika” a közelmúltban érdekes tanulmányt közölt a német szállodásipar üzemi szerkezetéről és költségalkulásáról. A tanulmány szerint a német szállodásiparnak egyik legjellemzőbb sajátossága az üzemi ingatlanok ki-magasio szerepe a vállalatok mérlegében. Az 5000—20.000 márka évi forgalmú kisüzemekben az ingatlanok a vállalati tőke 83,2%-át teszik ki és ez a részesedés növekvő üzemenység mellett (egyesen évi 5 millió márka forgalomig) is csak kisebb mértékben eszik vissza (77,9%). A feltárási tárgyak és egyéb befektetések is nagy százalékaránnyal vannak képviselve a szállodásipari vállalatok üzleti mérlegeiben. Az összes tőkék 92—95%-a álló tőke (ingatlan, berendezés stb.), míg a forgó-tőke (raktári készlet, követelések, fizető eszközök) szerepe egészen alárendelt jelentőségű. A jelzálogtartozások átlag 45—50%-ra becsülhetők, úgyhogy a szállodásiparban fölhasználható hosszlejáratú idegen tőkék 50—60% között ingadoznak. Ennek megfelelően a vállalatok saját tőkéje viszonylag csekély; első határa 33,9%.

Bármily nagy a hasonlóság egyébként a szállodás- és a vendégloásipar között, egy ponton éles különbség mutatkozik: a felhasználói tőkék összege a szállodai üzemekben lényegesen magasabb, mint a vendégloásiparban. A 100—500 ezer márkás forgalmú vendégloásokban az átlagos tőkeösszeg 162.700 márka, a kávéházakban 150.700, az éttermekben 185.700, a szállodákban és fogadóknban 345.800, a penziókban és vendég-otthonokban 336.700 márka. A forgalom az alsó üzemi kategóriákban csak az összes tőke 42%-át éri el s az üzemenység növekedésével egyenes arányban egészen 70,3%-ig emelkedik. Ez a kedvezőtlen arány nagy mértékben kihat a költségalkulásra is. Annál is inkább, mert hiszen a szállodásiparban az üzemi ingatlanok kapcsolatos kiadások, valamint a gáz- és vízdíjak, a világitások és fűtési költségek jóval magasabb arányúak, mint egyéb iparágakban. Ezek a költségek az 50—100 ezer márka forgalmú szállodákban és fogadóknban a forgalomnak 17,7%-át, sőt a penziókban és otthonokban 22%-át teszik ki. A vendégloásokban az arányszám csak 10,6%, a kávéházakban 10,4% és az éttermekben 12,7%.

Másik fontos jelenség a szállodásiparban a munkabérek magas százalékaránya: a szállodákban és fogadóknban 15,5%, a penziókban és otthonokban 15,8%, a vendégloásiparban csupán 9,7%. Az árubevásárlásra viszont a szállodákban és penziókban csak 44,6%, illetve 30,2% eszik, míg a vendégloásokban 61,1%, a kávéházakban 43,4%. Az 50—100 ezer márkás forgalmú

szállodákban a bevételek 22,4%-a a szobákából, 31,3%-a a konyha-, 37,7% a pince-gazdaságból származik; a maradéko: a cukrászterük, dohány stb. eladásra szolgálja. A penziókban ugyanezek a bevételek 63,3, 26,7, ill. 3,1%-át teszik ki az összes forgalomnak. A napi szobáinak magassága az üzemenységgel emelkedik. A legalsó kategóriában (20.000 márka forgalomig) az átlagos 87 szállókban és fogadóknban 2,07, egész évben nyitva levő penziókban 3,01, idényüzemekben 3,51 márka. A nagyüzemekben (1—5 millió márka forgalomig) az átlagos szobáir 6,37 márka. Az üzemek tisztja védelme ellenben (beleértve az üzemgazdasági értelemben vett nyereségen kívül az üzemtulajdonos személyes munkájának ellenértékét és a saját tőke kamatait is) az üzemenységággal fordított arányban éli. A kisüzemekben (20.000 márka forgalomig) átlagosan a forgalom 15,2%-át teszi ki, növekvő üzemenység mellett azonban egészen 3,4%-ig csökken.

A jugoszláv idegenforgalom mérlege.

A JUGOSZLÁV IDEGENFORGALOM a legutóbbi években, főként 1935 óta állandó fejlődést mutat. A hivatalos statisztikai adatok szerint az idegenforgalomból eredő bevételek összege 1933-ban 701 millió dinárt, 1934-ben 811 milliót, 1935-ben 827 milliót, 1936-ban 845 milliót, 1937-ben 961 milliót, 1938-ban pedig 1 milliárd 8 millió dinárt tett ki. Az utolsó 6 évben tehát: 5 milliárd 155 millió dinár volt a vendéglátóipar idegenforgalmi bevétele, amiből 2 milliárd 15 millió, vagyis 39,2% a külföldi vendéglátóiparra esik. A jugoszláv idegenforgalom javuló irányzatáról tanusodik a látogatottság és az eltöltött éjszakák összehasonlító adatai is:

Év	Érkezések		Eltöltött éjszakák	
	Belföldi	Külföldi	Összesen	Összesen
1933	667.711	216.735	884.446	4.399.000
1934	711.421	234.959	946.380	4.645.000
1935	767.514	242.214	1.009.728	5.117.000
1936	687.326	257.590	944.916	5.265.000
1937	634.038	273.897	907.935	5.289.000
1938	719.610	287.391	1.007.001	5.479.461

Különösen jellemző a külföldi turisták számának állandó gyarapodása: 1938-ban 1933-hoz viszonyítva 70.656-tal, vagyis 32,6%-kal emelkedett. De évről évre növekedik az eltöltött éjszakák száma is. A csúcseredmény az 1938. évi: 5.479.461, amiből 3.917.013 a belföldiekre, 1.562.448 pedig a külföldi vendégekre esik; az emelkedés 1933-hoz képest 1.080.000, vagyis csaknem 25%.

A német idegenforgalom alakulása.

A NEMETBIRODALMI STATISZTIKAI HIVATAL jelentése szerint Németország 1400 idegenforgalmi jelentőségű helyiségében egy hónap alatt, áprilisban 2,26 millió érkezést és 6,93 millió eltöltött éjszakát számláltak össze. 1938 áprilisához viszonyítva az érkezések száma 13%-kal, az eltöltött éjszakák száma pedig 15%-kal emelkedett. A külföldi vendéglátóipar: 88.268 érkezés és 269.432 eltöltött éjszaka, alig 4%-át teszi ki a belső idegenforgalomnak. A furdó-, gyógy- és üdülihelyek vendéglátóipara, az évszaknak megfelelően, ismét fölendült és az összes kategóriák között elsőhelyen áll: az 1938 április 2,86 millió eltöltött éjszaka 3,35 millióra növekedett. Az eltöltött éjszakák száma a nagyvárosokban (2,16 millió) 12%-kal, a közép- és kisvárosokban (1,15 millió) 9%-kal haladta meg a múlt évi eredményeket.

Az 1944. évi olimpiai játékok és az angol szállodásipar.

A NEMZETKOZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG június 10-iyamán Londonban megtartott ülésén az igényét szintén bejelentő Rómával és Páriszal szemben az angol fővárosnak ítéte az 1944. évi olimpiai játékok rendezését. Az 1908-as londoni olimpiáz óta nem volt ilyen nagyjelentőségű sportesemény színhelye a szigetország. Azóta sokszorososan megnövekedett a tömegek érdeklődése a sport iránt, úgy hogy 1944 az angol, főként pedig a londoni idegenforgalom és szállodásipar számára igen nagy, még a koronázási év jelentőségét is túlszárnyaló fontosságú lesz. Legalább 150.000 külföldi vendég érkezésére lehet számítani a világ minden részéből, sőt bizakodó becslések szerint a három hélig tartó olimpiai játékok látogatóinak száma a negyedikmilliót is elérheti.

Noha még viszonylag hosszú idő: 5 év van hátra, az előkészítőbizottság máris megkezdte szervező munkáját. Ezt a szállodásipar minden tekintetben támogatni igyekszik. A sportbizottság vezetői viszont a maguk részéről a szállodások minden jogos igényét kielégíteni törekednek. Így pl. tervbevétték a szállodásipar szempontjából igen jelentős újítást, hogy az 5—6000 főny olimpiai versenyző gárdát nem ú. n. „olimpiai felvakban” fogják elhelyezni, mint 1928-ban Amsterdamban, 1932-ben Los Angelesben és 1936-ban Berlinben, hanem londoni és londonkörnyéki szállodákban.

Angol szállodások tanulmányútja Kanadába és az Egyesült Államokba.

EGY ISMERT AMERIKAI szállodás-szakember, John G. Bridges nemrégben érdekes előadás: tartott a londoni szállodások részére. A színes filmmel kísért előadás Kanada természeti szépségeit és a newyorki világkiállítás legerdekesebb látványait mutatta be. Összel az angol szállodások amerikai tanulmányútra indulnak. Ez szeptember 29-ől október 30-ig fog tartani. Résztvevői egész Kanadát beutazzák, azután Newyorkba mennek, ahol megtekintik a világkiállítást. Az egyhónapos út összes költsége 70 font: (kb. 1800 pengő) lesz. Zövré a kanadai és amerikai szállodások fogják visszaadni angol kártársaik látogatását s egy részük Közép-Európát is meglátogatja.

Olasz devizakorlátozások az utazási forgalomban.

MINT AZ OLASZ SAJTÓ KOZLI, egy június 11-én életbe léptetett kormányrendelet 1.000 lírara korlátozza a turistaforgalomban igénybevehető devizák összegét. Ez a korlátozás főként a francia idegenforgalmat érinti kedvezőtlenül, míg a Jugoszláviával, Magyar-, Német- és Spanyolországgal és Svájcjal lebonyolított utazási forgalomban, amelyet külön utazási egyezmények szabályoznak, alkalmazásra nem kerül.

Idegenforgalmi osztályok a német kereskedelmi kamarákban.

A NEMETBIRODALMI GAZDASÁGÜGYI MINISZTERIUMNAK újabb rendelete értelmében az ország összes kereskedelmi és iparkamaráiban külön idegenforgalmi osztályokat fognak felállítani. A szállodás- és vendéglősipar, amelyet eddig a kamarák kereskedelmi osztályába soroztak, ebbe az új osztályba fog tartozni. A német idegenforgalom és vendéglátóipar vá-

„Kérek még egy pohár

MECSEKIT!“

telos szervezete, a birodalmi gazdasági csoport és a kamarák idegenforgalmi osztályai szoros együttműködést fognak kifejteni, hogy az idegenforgalmi ügyek egységes irányításának elvével biztosíthatassák.

Az osztrák idegenforgalom köréből.

A NEMETBIRODALOM idegenforgalmi szempontból 32 körzetre oszlik. Egy ilyen körzet az alsódnal tartomány, a régi Alsó-Ausztria vidéke is, amelyben 400 idegenforgalmi jelentőségű község, számos Európaszerte ismert gyógy- és üdülőhely, mint például Baden, Sauerbrunn, Fischau, Vöslau, továbbá Semmering és Mariazell is tartozik. A tartományi idegenforgalmi szövetség a csatlakozás óta sikeres tevékenységet fejt ki a turistaforgalom föltételezés érdekében. A céltudatos szervező- és propagandamunka eredményei mutatkoztak már tavaly is, amikor a tartomány területén 3,6 millió eltöltött éjszakát számláltak össze.

Idén számos új tervet valószínűsítanak meg Amstetten, Baden, Bécsújhegy, Krems, Semmering, St. Pölten és Znaim városokban külön utazási irodákat létesítenek, s ezek a helyek idegenforgalmi központokká válnak, ahonnan az utazóközönségnek a birodalom többi részébe való tovább irányítása a leggyorsabban és legbizalmasab lebonnyoltható. Kedvező megállapodás létesült a bécsi utazási irodák szövetségével a kiránduló tömegek tervezsér, meghatározott időpontokban és kijelölt vidékekre való irányítására, elhelyezésére vonatkozólag. Az idegenforgalom fejlesztését szolgálja a Bécs és Pozsony közötti villamosforgalom megkönnyítése is.

Az utazási irodák nemzetközi szövetségének kongresszusa.

AZ UTAZÁSI IRODÁK NEMZETKOZI SZÖVETSEGE Hágában kongresszusot tartott, Hollandia számos hivatali és gazdasági előkelőségének részvételével. Jelen volt a holland gazdaságügyi miniszter, a kereskedelemügyi államtitkár, a hága kereskedelmi és iparkamara elnöke, az idegenforgalmi szervezetek vezetősége stb. A miniszter a nagyszámú külföldi vendégeket hosszabb beszéldelel üdvözölte, hangsúlyozva a nemzetközi idegenforgalmi kapcsolatokat kimélyítésének szükségét és jelentőségét. A tanácskozás során behatóan megvitaták a nemzetközi idegenforgalom legfontosabb időszerei kérdéseit.

A svájci idegenforgalom.

A SVÁJCI SZÖVETSEGI STATISZTIKAI HIVATAL hivatalos ki-mutatása szerint egy gyöngye tavaszi hónap alatt: áprilisban 121.000 ágyval rendelkező 6038 vendéglátóipari üzemben 221.000 érkezést és 942.000 eltöltött éjszakát számláltak össze, 19.000 érkezéssel, vagyis 8%-kal, illetőleg 37.000 eltöltött éjjellel, vagyis 4%-kal kevesebbet, mint 1938 áprilisában.

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

Príma hasított tölgyfából **boroshordók** minden nagyságban, **bortölcsérek** és **kannák** nagy választékban.

LAPOSA ANDRÁS kádármeister
Budapest, VIII, Kálvária tér 13. Telefon: 137-457.

DIEZ M. bornagykereskedő

BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLÓS ÚT 31. Tel.: 25-98-24.

Székfoglaló: Budafok, Petőfi út, Dunasor 32. szám.
Alapítva: 1890.

Halálozás.

IFJ. FARKAS PÁLNE SZ. BALLO ROZÁLIA f. é. augusztus hó 21-én életének 54. évében Somogy megye, Jut községben hosszú betegség után elhalálozott.

ÖZV. FARKAS PÁLNE SZ. TAKÁCS LIDIA f. é. május hó 3-án életének 81. évében Jut községben rövid betegség után elhalálozott.

Az elhunytakban Farkas Pál vendégső kartsunk feleségét és édesanyját gyászolja.

Síremlék Teglássy Ernőnek.

NEHAJ TEGLASSY ERNO Gyeczóna síremlékére beérkezett adományok: Csuti Zoltán, Kovács Gyula 10—10 pengő. Eddigi gyűjtés eredménye 1062.50 pengő.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Büki István (Városliget) vendéglős kartsunk az Otthon fenntartási alap részére 50 pengőt adományozott. Hálás köszönet érte.

Állást keresnek.

NATIONAL KASSZA kezeléséhez ügyes, fiatal nő ajánkozik. Címe az iparistületben megudható.

GAZDAASSZONYI ÁLLÁST keres nagyobb üzembe gyakorlott, középkorú nő. Címe az iparistületben.

Üzleti hír.

SASS SÁNDOR kartsunk, aki legutóbb az Eszterházy uccai Sőr-katekomba ettermének volt a tulajdonosa, folyó év szeptember 1-én átvette a József körút és Boross ucca sarkán levő Deák kávéházat. Sass kartsunk közismert agilitása, szakértelme garantálja új vállalkozásának fellendülését. Meggyőződésünk, hogy ügy budapesti mint vidéki kartsunkai nagyon gyakran fogják fölkeresni új jövevű kávéházában, amelyhez mi is a legjobbakat kívánjuk.

ÉZSELY ISTVÁN aszónai vasúti vendéglős kartsunk augusztus 20-án ünnepélyesen megnyitotta a Máv. igazgatósága által átépített állomásépületben levő vendéglőjét. Mindhárom oszlatyú ettermek új berendezéssel látta el, s a terraszt valószággal látványossággá varázsolta, úgy, hogy ez az igazgatóságnak is kellemes meglepetést okozott.

Helyváltozás.

PATTERMANN FERENC elfoglalta az érsekvári vasúti vendéglő főpincéri állását.

SZIKVIZGYÁRTÓGÉP, teljes felszereléssel, kézi vagy motorhajtással kedvező feltételek mellett **eladó.** (Napi teljesítmény kb. 1000 palack.) Ügynök 100 literes szőlőprés (modern) és egy szőlődaráló nagyon olcsón megvehető. Közelebbi adat megudható az iparistület: iródjában.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyánant ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegéből, se másfajta üvegéből, mert az Unicum szó a Zwack likörgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserű nem szabad eladni se Zwack üvegéből, se más üvegéből.

HEIM LAJOS

speciális péksütemények készítője
VI. SZONDY UCCA 96. TEL.: 1-152-41

Vámosladány község előjárásága, lévai járás.

1292.1939.

Hirdetmény.

Vámosladány (lévai járás, Bars megye) község előjárásága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező: Vámosladányban, 160. szám alatti korcsma-épületét Vámosladányban a községéhszónál 1939 szeptember 3-án d. u. 3 órák tartandó szobeli nyilvános árveresen a legnagyobb évi haszonbért ígérőnek, 1939. évi november 1-én kezdődő egymás után következő 6 évi időtartamra, 1945. évi október 31-ig bérbeadja.

Kiküldési ár: évi 530 pengő haszonbér.

Bánatpénz a kiküldési ár 10%-a, vagyis 53 pengő.

Árverési feltételek Vámosladányban, a körjegyzői iródban és a községi bírónál megtekinthető.

Vámosladányban, 1939 augusztus 19.

A Községi Előjáróság.

A VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT. igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztikara mély fájdalommal jelenti, hogy a részvénytársaság igazgatósági tagja

SCHIDELLA JÁNOS úr

folyó hó 28-án elhunyt.

A megboldogult hosszú éveken át, mint vállalatunk felügyelő bizottsági, majd igazgatósági tagja, mindig hathatos támogatója volt érdekeinknek.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Budapest, 1939 augusztus 30.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete Szerkesztőség

Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak Nyugdíjgyűjtőbizottsága

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 381-152

A Szállodások Szakosztály, telefon: 180-001

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-779

Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7 óráig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 184-003

Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtti 9—2 óráig

A lap előzetési ára egy évre 24 — pengő
Szállodásoknak, vendéglősöknek és kávéosoknak .. 12 — pengő